

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ
ФІЛОЛОГІЇ ТА МЕТОДИКИ
ВИКЛАДАННЯ
ГУМАНІТАРНИХ
ДИСЦИПЛІН**

**Збірник
наукових праць**

2017

РІВНЕНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ФІЛОЛОГІЇ
ТА МЕТОДИКИ ВИКЛАДАННЯ
ГУМАНІТАРНИХ ДИСЦИПЛІН**

Збірник наукових праць

Наукові записки
Рівненського державного гуманітарного університету

Заснований в 2009 році

Рівне – 2017

ББК 81.2
А - 43
УДК: 81. 243

Актуальні проблеми філології та методики викладання гуманітарних дисциплін: Збірник наукових праць. Наукові записки Рівненського державного гуманітарного університету. — Рівне: РДГУ, 2017. — 109 с.

Збірник наукових праць містить статті з актуальних проблем викладання іноземної мови, філології, теоретико-методологічних, культурологічних, літературознавчих, мовознавчих проблем спілкування.

Матеріали можуть бути корисними для науковців, працівників навчальних закладів, викладачів та студентів вищих педагогічних навчальних закладів.

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Головний редактор:

Совтис Наталія Миколаївна – доктор філологічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Заступник головного редактора:

Мороз Людмила Володимирівна – кандидат філологічних наук, професор (відповідальний редактор) (Рівненський державний гуманітарний університет).

ЧЛЕНИ РЕДАКЦІЙНОЇ КОЛЕГІЇ:

Деменчук Олег Володимирович – доктор філологічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Карпенчук Світлана Петрівна – доктор педагогічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Коваль Ганна Петрівна – доктор педагогічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Литвиненко Світлана Анатоліївна – доктор педагогічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Малафійк Іван Васильович – доктор педагогічних наук, професор, член-кореспондент АПСН (Рівненський державний гуманітарний університет);

Михальчук Наталія Олександрівна – доктор психологічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Павелків Роман Володимирович – доктор психологічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Петренко Оксана Борисівна – доктор педагогічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Шугасва Людмила Михайлівна – доктор філософських наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Ямницький Вадим Маркович – доктор психологічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Ніколайчук Галина Іванівна – кандидат педагогічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Постоловський Руслан Михайлович – кандидат історичних наук, професор, член-кореспондент Міжнародної слов'янської академії наук, ректор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Романюк Світлана Константинівна – кандидат філологічних наук, доцент (Рівненський державний гуманітарний університет).

Затверджено Вченою радою Рівненського державного гуманітарного університету (протокол № 12 від 26.10.2017 р.).

За достовірність фактів, дат, назв і т. п. відповідають автори статей. Думки авторів можуть не збігатися з позицією редколегії. Рукописи рецензуються і не повертаються.

Адреса редакції: 33028 м. Рівне, вул. Пластова, 31. Рівненський державний гуманітарний університет

ISBN 966 — 7281 — 09 — 03.

© Рівненський державний гуманітарний університет, 2017

бісероплетіння, декорування виробів, зокрема писанок; у четвертому – сюжетні витинанки, бісероплетіння, вишивання. Таким чином, збагачення словника молодших школярів лексикою народних промислів під час роботи на уроках читання – необхідний елемент уроку, що сприятиме не тільки розвитку лексичного запасу учня, але й допомагатиме будувати зв'язні висловлювання із використанням лексики відповідного виду ремесла, описувати зразки художніх промислів та власні роботи.

Висновки. Отож, збагачення словника молодших школярів етнокультурознавчою лексикою є кроком до збереження національних традицій, збагачення мовлення молодшого школяра під час творчої діяльності, активізації знань про свій рідний край. Ознайомлювати молодших школярів із такою групою лексики доцільно і в місцевих школах у рамках випереджувального навчання та для розширення кругозору дітей.

ЛІТЕРАТУРА

1. Гримашевич Г. Середньополісько-гуцульські лексико-семантичні паралелі (на матеріалі назв одягу та взуття) / Галина Гримашевич // Вісник Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника. Філологія (Мовознавство). – Випуск XIX-XX. – Івано-Франківськ: Видавничо-дизайнерський відділ ЦІТ, 2008. – С. 30-32.
2. Громко Т. Методика вивчення діалектної лексики в школі / Тетяна Громко // Наукові записки. – Випуск 80 – Серія: Філологічні науки (мовознавство) – Кіровоград: РВВ КДПУ ім. В. Винниченка, 2009. – С.271-280.
3. Державний стандарт початкової загальної освіти. Закони України. Інформаційно-правовий портал. - [Електронний ресурс]- Режим доступу до документу: <http://uazakon.com/big/text1266/pg1.htm>
4. Кузнецова Г.П. Методика роботи над вивченням лексем-побутивізмів із символічним компонентом у школах нового типу (на прикладі спецкурсу з української мови/ Г. П. Кузнецова, О. Б. Кірдей// Вісник Глухівського державного педагогічного університету. Серія: Педагогічні науки. Випуск 13 – Глухів: ГДПУ, 2009. – С.115-122.
5. Луцан Н. Розвиток мовлення дітей засобами народних ігор. Монографія / Н. Луцан – Одеса: СВД М.П. Черкасов, 2007. – 255 с.
6. Навчальні програми для загальноосвітніх навчальних закладів із навчанням українською мовою. 1-4 класи. – К.: Видавничий дім «Освіта», 2011. – 392 с.

В статті розглядаються дослідження словаря молодших школярів, розкрито зміст навчальних програм початкової школи по збагаченню словаря етнокультурознавчої лексики.

Ключеві слова: збагачення словаря, етнокультурознавча лексика, народні ремесла.

The article examines the research of the vocabulary of junior schoolchildren, reveals the content of the primary school curriculum for enriching the vocabulary with ethno-cultural vocabulary.

Key words: enrichment of vocabulary, ethnocultural literary vocabulary, folk crafts.

УДК. 37.091.32:811.111 – 028.

Л.М. ЯСНОГУРСЬКА, І.О. ПАСЕКА

НЕСТАНДАРТНІ УРОКИ НА УРОКАХ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

У статті висвітлено питання, що стосується проблеми використання та впровадження нестандартних уроків на уроках англійської мови у початкових класах, наведені приклади з даного питання.

Ключові слова: урок, нестандартні уроки, інноваційне навчання.

Постановка проблеми. Швидкий розвиток науки, зростання обсягів нової інформації потребують від школи підготовки активних, самостійних людей з розвиненими творчими здібностями. Протягом тривалого часу в нашій країні була поширена класно-урочна система навчання, яка дозволяла вчителю одночасно навчати багатьох учнів. Головним компонентом цієї системи є урок. Це частина навчального процесу, яка є викінченою в смислового, часового й організаційного плані. Від ефективності уроків залежить ефективність навчального процесу.

Відомо, що краще засвоюється той матеріал, до якого в учнів є інтерес. Класична структура уроку з традиційними складовими не завжди ефективна. Тому сучасному педагогові, окрім ґрунтовної фахової підготовки, методичної майстерності, необхідний постійний вогник науково-творчого пошуку. Це пошук нестандартних форм, спрямованих на зацікавлену співпрацю вчителя та учнів. Такою є позиція більшості вчителів, які переконані, що кожен урок для педагога має бути пошуком, освоєнням нового.

Аналіз досліджень і публікацій. В даний час проблема викладання іноземної мови в школі є актуальною. Перед вчителями стоїть завдання сформулювати саме позитивну мотивацію, пов'язати її з пізнавальними інтересами учнів, потребою в оволодінні новими знаннями, вміннями, навичками.

Впровадження нетрадиційних форм на уроках англійської мови має велике значення на сучасному етапі освіти та навчання дітей англійської мови. Саме нестандартні уроки є важливим чинником пришвидшеного вивчення англійської мови, кращого сприйняття іншомовного матеріалу та створює передумови для успішного оволодіння учнями іноземної мови. Саме тому обрана тема є досить актуальною на

даний момент.

М. Фіцула зазначав що «нестандартний урок – імпровізоване навчальне заняття, що не має традиційної структури. Такі уроки не вкладаються у рамки виробленого і сформованого дидактикою.»[6] Учитель не дотримується чітких етапів навчального процесу, традиційних методів, видів роботи. Такі уроки в початкових класах руйнують застигли штампи в організації навчально-виховного процесу школярів, спрямовуючи їх в русло активізації пізнавальної самостійної й творчої активності.

Використання нетрадиційних форм навчання в початковій школі цікавила вітчизняних педагогів, таких як: А. Алексюк, О. Біляєва, Е. Голанд, Л. Гордон, О. Синиця, В. Сухомлинський, В.Онищук, О. Савченко та інші. Однак через багатоплановість ця проблема не підпадає під однозначне вирішення.

Мета статті – дослідити значення нестандартних уроків, та втіленні їх в практику роботи початкової школи.

Виклад основного матеріалу. Урок в загальноосвітній школі фактично є формою передачі знань від учителя учневі. Сьогодні вчитель може вибирати форму подачі матеріалу, що вивчається на будь-якому предметі, переслідуючи лише одну мету - якомога доступніше донести до своїх учнів сенс уроку. Вчителі які займаються вивченням іноземної мови, повинні володіти хорошими комунікативними навичками. Для того щоб стимулювати розвиток цих навичок, потрібно вибирати такі форми уроку, які будуть найбільше сприяти цьому.

На думку сучасних методистів сьогодні настає час, коли навчання треба перевести на інноваційну основу шляхом перебудови педагогічної психології вчителя і навчальної технології учня, змінивши сам підхід до здобуття знань. Більшість педагогів згодні, що інноваційне навчання є на сьогодні найефективнішим. Інноваційний, нетрадиційний підхід у навчанні забезпечує позитивну мотивацію здобуття знань з усіх предметів, активне функціонування інтелектуальних і вольових сфер, формує стійкий інтерес до предмету, сприяє розвитку творчої особистості. Процес навчання англійської мови з використанням нетрадиційних форм навчання сприяє формуванню інтересу до мови; позитивному відношенню до її вивчення; стимулює самостійну мовленнєву діяльність дітей; дає можливість більш цілеспрямовано здійснювати індивідуальний підхід у навчанні. Визначення світобачення вчителя в добірї форми уроку (звичайно, з огляду на його мету, зміст, вікові особливості учнів) стимулює широке використання відомих форм та пошук нових.

Назви нестандартних уроків дають деяке уявлення про цілі, завдання і методику проведення таких занять. Істотно важливе значення для нестандартного уроку має організаційна форма навчання. Найпоширеніші серед них -- урок-прес-конференція, урок-аукціон, урок-ділова гра, урок-ролева гра, урок громадського огляду знань, урок - «суд», урок комунікативної спрямованості, урок-занурення, урок-діалог, урок-диспут, урок типу КВК, урок-змагання, урок-консультація, комп'ютерний урок, урок-консиліум, уроки з груповими формами роботи, урок-твір, урок-винахід, урок-формула, урок-залік, урок пошуку істини, урок, який ведуть учні, урок взаємного навчання учнів, урок-репортаж, урок-свято, урок-телепрограма, урок-портрет, урок творчості, урок-творчий звіт, театралізований урок, урок-сумнів, урок-конкурс, урок-подорож, урок-фантазія, урок-концерт, урок-екскурсія, інтегральний урок, ігри, урок-захист проектних робіт, урок-комп'ютерна презентація тощо.[1]

Для нестандартних уроків характерною є інформаційно-пізнавальна система навчання - оволодіння готовими знаннями, пошук нових даних, розкриття внутрішньої сутності явищ через диспут, змагання. На цьому уроці вчитель може організувати діяльність класу так, щоб учні в міру можливості працювали самостійно, а він керував цією діяльністю, забезпечуючи її необхідними дидактичними матеріалами.

Порівняно із звичайним, нормативним заняттям нестандартний урок стимулює пізнавальну самостійність, творчу активність та ініціативу школярів. Навчання на ньому спрямоване на підвищення їхніх знань, формування працьовитості, потрібних у житті навичок і вмінь. Крім того, ці уроки більше подобаються учням, ніж буденні навчальні заняття. Насамперед тому, що навчальний процес тут має багато спільного з ігровою діяльністю дітей. Майже всі прийоми, особи, дії нестандартних уроків відзначаються ігровим стимулюванням.[2]

Водночас педагоги застерігають, зокрема відомий сучасний дидакт Савченко О.Я. зауважує, що не слід перетворювати нестандартні уроки в головну форму роботи в школі: вони не завжди характеризуються серйозною, вдумливою пізнавальною працею учнів, високою результативністю, властива їм і велика витрата часу.[5]

Визначаючи практичні цілі такого типу уроку, викладач може поставити одну головну мету та дві супутні. Головна мета, звичайно, пов'язана з розвитком мовленнєвих навичок і вмінь, тому на уроці учні повинні не лише засвоювати матеріал, але й вправлятися в іншомовній. Практичні цілі можуть поділятися на окремі завдання в межах певних етапів уроку. Цілі уроку повинні точно визначати, на що потрібно звернути увагу в ході роботи: на показ та пояснення мовного матеріалу, на формування навичок, на розвиток умінь тощо. Формулювання практичної мети доцільно починати словами «Навчити...», «Формувати...», «Розвивати...», «Удосконалювати...». Такі формулювання визначають спрямованість уроку на розвиток мовлення, формування та удосконалення навичок володіння мовним матеріалом. З формулювання мети повинно бути ясно, що необхідно засвоїти, в якому обсязі, з яким рівнем оволодіння.

Наприклад:

- Навчити ставити запитання загального типу в Present Perfect.
- Навчити розповідати про свій робочий день з опорою на схему.
- Навчити вести діалог-розпитування в ситуації «Як прийти...?».

- Розвивати вміння аудіювати текст, ігноруючи незнайомі слова.
- Розвивати вміння вести групову бесіду.

Освітня мета передбачає, з одного боку, прилучення учнів до культури країни, мова якої вивчається, шляхом засвоєння нової загальноосвітньої інформації; з іншого - розширення філологічного кругозору учнів.

Розвиваюча мета реалізується у процесі навчання там, де учень застосовує свій інтелект; волю, почуття, пам'ять, увагу, уяву і т.п. Її доцільно формулювати у такий спосіб: розвивати мовну здогадку та мовленнєву реакцію учнів, розвивати здатність порівнювати мовні явища рідної та іноземної мови, розвивати естетичне сприймання дійсності, розвивати культуру спілкування в ситуації «Знайомство».

Виховний вплив на уроці іноземної мови забезпечується використанням виховних можливостей навчального матеріалу та спеціальних прийомів роботи з ним, завдяки чому формуються відповідні суспільно-політичні погляди учнів, почуття, ставлення до морально-етичних категорій, до навколишнього світу і т.п. Наведемо приклади формулювання виховних цілей: формувати почуття патріотизму; виховувати самостійність; прищеплювати любов до праці; виховувати повагу до традицій народу Франції (України, Англії, Іспанії тощо).

Сьогодні все більша увага приділяється людині як особистості – її свідомості, духовності, культурі, моральності, а також високо розвиненому інтелекту та інтелектуального потенціалу. Відповідно, не викликає сумніву надзвичайна важливість такої підготовки підростаючого покоління, при якій середню школу закінчували б освічені інтелектуальні особистості, що володіють знанням основ наук, загальною культурою, умінням самостійно і гнучко мислити, ініціативно і творчо вирішувати життєві і професійні питання.

Часто нестандартні уроки пов'язані з груповими формами роботи. Ділові, рольові ігри, моделювання, імітація, імпровізація урізноманітнюють процес навчання. Під час розподілу функціональних обов'язків у групі кожен учень сам шукає своє місце відповідно до власних здібностей. Це є своєрідним психологічним стимулом для вибору свого статусу, своєї позиції, перевірка власних поглядів, ствердження у колі однолітків і в очах учителя.

Нетрадиційні форми уроку англійської мови реалізуються, як правило, після вивчення будь якої теми або кількох тем, виконуючи функції навчального контролю. Такі уроки проходять в незвичайній, нетрадиційній обстановці. Подібна зміна звичної обстановки доцільна, оскільки вона створює атмосферу свята при підведенні підсумків виконаної роботи, знімає психічний бар'єр, що виникає в традиційних через страх скоїти помилку. На таких уроках вдається досягти найрізноманітніших цілей методичного, педагогічного і психологічного характеру, які можна підсумувати в такий спосіб: здійснюється контроль знань, вмінь і навичок учнів з певної теми; забезпечується ділова, робота атмосфера, серйозне ставлення учнів до уроку; передбачається мінімальна участь на уроці вчителя.

Ще одним ефективним видом роботи є використання Інтернету на уроках англійської мови, адже Інтернет створює унікальні можливості для вивчення іноземної мови, він створює природне мовне середовище. Особливість предмета «іноземна мова» полягає в тому, що навчати мовленнєвої діяльності можна лише в живому спілкуванні. Використовуючи інформаційні ресурси мережі Інтернет, можна, інтегруючи їх у навчальний процес, більш ефективно вирішувати цілий ряд дидактичних завдань на уроці: удосконалювати вміння аудіювання на основі автентичних звукових текстів мережі Інтернет; поповнювати словниковий запас, як активної, так і пасивної лексики сучасної мови; формувати стійку мотивацію іншомовної діяльності.

Висновки. Таким чином нестандартні уроки дозволяють урізноманітнювати форми й методи роботи, позбавлятися шаблонів, створюють умови для виховання творчих здібностей школяра, розширюють функції педагога, дають змогу враховувати специфіку певного матеріалу та індивідуальні особливості кожного учня.

Використання нестандартних форм уроків сприяє формуванню пізнавальних інтересів учня, вони безпосередньо беруть участь у процесі навчання. Пізнавальна діяльність учнів переважно має колективний характер, що створює передумови для взаємодії суб'єктів навчання, дає можливість для обміну інтелектуальними цінностями, порівняння й узгодження різних точок зору про об'єкти, які вивчаються на уроці.

Ефективність нестандартних уроків забезпечується за умови володіння викладачем методикою їх проведення та умілого використання таких уроків у певній системі в поєднанні з традиційними формами роботи. Такі уроки дають можливість не тільки підняти інтерес учнів до предмету, що вивчається, але і розвивати їх творчу самостійність, навчати роботі з різними джерелами знань, формувати і удосконалювати комунікативні навички.

Отже, ефективність навчального процесу багато в чому залежить від уміння вчителя правильно організувати урок і грамотно вибрати ту чи іншу форму проведення заняття.

ЛІТЕРАТУРА

1. Малафійк І. В. Дидактика: Навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / І. В. Малафійк. – Рівне: РДГУ, 2003. – 470с.
2. Нетрадиційні форми методичної роботи. Сучасні технології навчання та виховання. // Інф. метод. вісник. – К., 2005. – с.35-43.
3. Онищук В. Типи, структура і методика уроку в школі. – К.: Радянська школа, 1996. – 184с.
4. Пометун О. І. та ін. Сучасний урок. Інтерактивні технології навчання: Наук. метод. посіб. / О. І. Пометун, Л. В. Пироженко. – К.: Видавництво А.С.К., 2004. – 192с.
5. Савченко О. Я. Дидактичні особливості інтегрованих уроків // Початкова школа. – 2005. - №1. – С.2-8.
6. Фіцула М. М. Педагогіка: Навч. посіб. для студ. вищ. пед. закл. освіти – К.: Академія, 2003. – 528с.

В статье освещены вопросы, которые касаются проблемы использования и внедрения нестандартных уроков на уроках английского языка в начальных классах, приведены примеры по данному вопросу.

Ключевые слова: урок, нестандартные уроки, инновационное обучение.

The article highlights the issues that concern the problem of using and implementing non-standard lessons in English classes in primary classes, and gives examples on this issue.

Key words: lesson, non-standard lessons, innovative training.

УДК 373.3.016: 811.161.2 (07)

Л.В. ЛУК'ЯНИК, В.В. ФЕДОРЕНКО

МЕТОДИКА ФОРМУВАННЯ НОРМАТИВНОЇ ДИКЦІЇ НА УРОКАХ ЧИТАННЯ

У статті описано зміст та основи формування дикції у початковій школі; визначено методичні основи формування у молодших школярів практичних умінь та навичок із правильної дикції.

Ключові слова: нормативна дикція, практичні уміння та навички.

Актуальність дослідження. Сучасний період розвитку суспільства в нашій державі відкриває широкі можливості для оновлення змісту освіти, що дає змогу формувати духовно багате й професійно підготовлене покоління. У державних документах передбачено розвиток мовної особистості, яка володіє даром слова - усного та писемного, умінням вільно, комунікативно виправдано користуватися мовними засобами під час сприймання і створення висловлювань у різних сферах, формах, стилях і жанрах мовлення. Оволодіти основами практики виразного читання і досягти високого результату словесної дії, тобто емоційного впливу на слухача, є важливим завданням сучасного школяра. Проте насамперед „треба мати певні знання й уміння із техніки мовлення, зокрема володіти основами дикції” [2, с.18]. Можна досконало знати положення виразного читання, але якщо не мати відповідно підготовленого, розвиненого мовленнєвого механізму, то високих результатів словесної дії не досягти.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблема зв'язного мовлення є однією з провідних у наукових дослідженнях психологів (Л.С.Виготський, П.Я.Гальперін, М.І.Жинкін, О.М.Леонтьєв, О.О.Леонтьєв, О.Р.Лурія, А.К.Маркова та ін.), дослідників мовлення дітей дошкільного віку (А.М.Богущ, Л.І.Божович, О.М.Гвоздєв, С.М.Карпова, Г.О.Люблінська, Л.П.Федоренко та ін.), молодшого шкільного віку (Л.Л.Варзацька, М.С.Вашуленко, І.П.Гудзик, Т.О.Ладиженська, М.Р.Львов, М.С.Рождественський, Н.Ф.Скрипченко, О.Н.Хорошковська та ін.). Хоча теорія розвитку у молодших школярів основ дикції як елемента техніки мовлення, є досить розробленою (цю проблему досліджували Р. Артоблевський, А. Багмут, У. Бадер, М. Баженов, З. Бернштейн, І. Білінов, Л. Варзацька, Т. Завадська, Л. Горбушина, У. Горецький, Т. Запорожець, А. Капська, Т. Ладиженська, З. Нікольська, Р. Олійник, Л. Павлова, М. Рибнікова, Є.Язовицький та ін.), проте прикладні аспекти формування відповідних навичок учнів із дикції висвітлені недостатньо. Особливо ця проблема є актуальною для початкової школи.

Метою роботи є дослідження методичних особливостей формування дикції в учнів початкових класів.

Для досягнення мети роботи необхідно розв'язати такі **завдання:**

1. виявити зміст та основи формування дикції у початковій школі.
2. визначити методичні основи формування у молодших школярів практичних умінь та навичок із правильної дикції.

Виклад основного матеріалу дослідження. Майстерність мовлення школяра, безпосередність словесної дії вимагають не лише знань теорії та методики, навичок і умінь виразного читання, а й добре сформованої дикції — комплексу практичних основ вимови (досконале володіння мовним апаратом, уміння правильно користуватися в педагогічних, навчально-виховних цілях мовою та мовленням).

Оволодіння основами техніки мовлення і, зокрема, дикцією, є необхідною умовою досягнення високої професійної підготовки, педагогічної техніки і майстерності вчителя початкових класів. Якщо педагог навчить учня вслухатися в його мовлення (увирознене відповідними засобами), цим він збільшить його можливості пізнавати дійсність, збагачувати власне мовлення, що важливо у загальному й культурному розвитку школяра.

Основними завданнями щодо формування правильної дикції є: 1) розвиток артикуляційного апарату; 2) ознайомлення дітей із будовою мовленнєвого апарату; 3) розвиток мовленнєвого дихання; 4) розвиток фонематичного слуху; 5) оволодіння правильною вимовою всіх звуків рідної мови; 6) удосконалення дикції; 7) розвиток інтонаційної виразності мовлення; 8) робота над усвідомленням дітьми звукового складу української мови.

На думку вчених Г.П. Коваль, З.О. Захарчук, для вдосконалення техніки мовлення учні мають опанувати виразне читання тексту за партитурою (партитурне, виразне читання).

Партитура - розбивка, розмітка тексту для виразного читання.

I. Пауза

У партитурі перш за все потрібно виділити паузи. Пауза (|, ||, (це зупинка в процесі вираження думки (читання) тексту, поділяє речення на смислові відрізки - такти, відокремлює речення одне від одного. Пауза

ЗМІСТ

<i>КІРІЛКОВА Н.В., ДЯЧОК К.І.</i>	ЛЕКСИКО-СЕМАНТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ФІТОНІМІВ У ГОВІРЦІ СЕЛА СМОРОДСЬК ДУБРОВИЦЬКОГО РАЙОНУ РІВНЕНСЬКОЇ ОБЛАСТІ	3
<i>МАНДРИК Н. В., НОВАЧОК М.В.</i>	СЕМАНТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ОЙКОНІМІКОНУ БЕРЕЗНІВЩИНИ	4
<i>ШКАРБАН Т. М., ДЕМЧУК Ю.В.</i>	КОЛЬОРОНАЗВИ ЯК ЗАСІБ ТВОРЕННЯ ХУДОЖНЬОЇ ДІЙНОСТІ У ТВОРАХ ВОЛОДИМИРА ЛИСА	6
<i>ЯСНОГУРСЬКА Л. М.</i>	МОДЕЛЮВАННЯ КОНЦЕПТОСФЕРИ ЗРАДА У ЗІСТАВНО-ТИПОЛОГІЧНОМУ ТА ЛІНГВОКУЛЬТУРОЛОГІЧНОМУ ВИСВІТЛЕННІ (НА МАТЕРІАЛІ УКРАЇНСЬКОЇ ТА АНГЛІЙСЬКОЇ МОВ)	8
<i>ПАВЕЛКІВ К.М., ШЕРЕМЕТ М. В.</i>	НОВОТВОРИ НА ПОЗНАЧЕННЯ НОМІНАЦІЙ НАЗВ ЯВИЩ ПРИРОДИ У ТВОРЧОСТІ ПИСЬМЕННИКІВ ПЕРШОЇ ПОЛОВИНИ ХХ СТОЛІТТЯ: СЕМАНТИКА, ФУНКЦІЇ, ПРАГМАТИКА	12
<i>ДАНІЛОВА Н.Р., ДІДУШОК В.О.</i>	ФУНКЦІОНУВАННЯ АВСТРАЛІЗМІВ В АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ	15
<i>ДЕНИСЮК Л.В.</i>	ВИКОРИСТАННЯ КОМП'ЮТЕРНИХ ІГОР ПІД ЧАС ЗАНЯТЬ З АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ У ВНЗ	17
<i>ДУБРОВА А.С.</i>	ВИКОРИСТАННЯ КОМУНІКАТИВНОГО ПІДХОДУ У НАВЧАННІ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ У ВНЗ	20
<i>КОВАЛЮК В.В., ШЕВЧУК Ю.О.</i>	ВИКОРИСТАННЯ ТАКСОНОМІЇ БЛУМА НА ЗАНЯТТЯХ З ІНОЗЕМНОЇ МОВИ ДЛЯ РОЗВИТКУ КРИТИЧНОГО МИСЛЕННЯ СТУДЕНТІВ	21
<i>МОРОЗ Л.В.</i>	ПИТАННЯ ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ У ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ ФРН ЯК ВАЖЛИВИЙ ЕЛЕМЕНТ ПРОФЕСІЙНОЇ СОЦІАЛІЗАЦІЇ	25
<i>ПАВЕЛКІВ К.М.</i>	ПРЯМИЙ МЕТОД ЯК ОДИН ІЗ КОМПОНЕНТІВ УСПІШНОГО ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ НА НЕМОВНИХ ФАКУЛЬТЕТАХ ВНЗ	27
<i>ТРОФІМЧУК В.М., КОЗИК О.Я.</i>	ВАЖЛИВІСТЬ АВТЕНТИЧНИХ ТЕКСТІВ В НАВЧАННІ ІНОЗЕМНИМ МОВАМ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ-МІЖНАРОДНИКІВ	30
<i>МОРОЗ Л.В.</i>	МУЛЬТИМЕДІЙНІ ЗАСОБИ НАВЧАННЯ – ЗАПОРУКА ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ У ВНЗ	33
<i>ДАНІЛОВА Н.Р., ПОЦКО Е.Є.</i>	РОЗВИТОК КРИТИЧНОГО МИСЛЕННЯ СТУДЕНТІВ У ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ	39
<i>ТРОФІМЧУК В.М., МАРИНІНА І.В.</i>	ФОРМУВАННЯ ЛІНГВОСОЦІОКУЛЬТУРНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНЬОГО ФАХІВЦЯ-МІЖНАРОДНИКА В ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ	42
<i>ВАСИЛЬКЕВИЧ С.С.</i>	ПРО ПИТАННЯ МОТИВАЦІЇ ДО ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ	46
<i>ЯСНОГУРСЬКА Л.М., МИСЬ К. Ю.</i>	РОЗВИТОК ТВОРЧИХ ЗДІБНОСТЕЙ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ НА УРОКАХ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ	49
<i>МОРОЗ Л. В., ДОРОШЕНКО С. В.</i>	ОСОБЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ МОДЕЛЮВАННЯ, ЯК ЗАСОБУ НАОЧНОСТІ НА УРОКАХ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ	51
<i>РОМАНЮК С. К., КОРИНЕЦЬ О. О.</i>	ВИКОРИСТАННЯ РИМОВАНИХ ТЕКСТІВ НА УРОКАХ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ	53
<i>ПАВЕЛКІВ К.М., МАЗУРИК В. В.</i>	ІГРОВА ТЕХНОЛОГІЯ НА УРОКАХ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ	56
<i>ЛУК'ЯНИК Л.В., ЮРКОВСЬКА І.В.</i>	МЕТОДИКА ФОРМУВАННЯ ФОНЕТИКО-	

	ОРФОЕПІЧНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ УЧНІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ	60
<i>РОМАНЮК С. К., ВЛАСЮК М. В.</i>	ІГРОВІ МЕТОДИ НАВЧАННЯ ЛЕКСИЦІ НА УРОКАХ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ	62
<i>ДЕНИСЮК Л. В., БАХОВСЬКА М. В.</i>	ФОРМУВАННЯ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ НА УРОКАХ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ	65
<i>ЯСНОГУРСЬКА Л. М., МУЗИЧУК О. В.</i>	ДИДАКТИЧНА ГРА НА УРОКАХ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ В ПОЧАТКОВИХ КЛАСАХ	67
<i>КРАЛЯ І. В., МАР'ЮСИК І. В.</i>	ВИКОРИСТАННЯ СУЧАСНИХ ПЕДАГОГІЧНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НА УРОКАХ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ У ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ	70
<i>ЯСНОГУРСЬКА Л. М., ПЕТРИК М. А.</i>	ПЕРЕВІРКА ЯКОСТІ ЗНАНЬ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ ЗА ДОПОМОГОЮ РІЗНИХ МЕТОДІВ КОНТРОЛЮ НА УРОКАХ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ	74
<i>РОМАНЮК С. К., ЦІСАРУК О. Е.</i>	СУЧАСНІ ТЕХНОЛОГІЇ ПРОВЕДЕННЯ ПОЗАКЛАСНОЇ РОБОТИ З АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ У ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ	77
<i>МОРОЗ Л. В., КИРИЛЮК Н. О.</i>	ЗАСОБИ НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ У ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ	79
<i>ЛУК'ЯНИК Л. В., СТАДНІК Л. В.</i>	МЕТОДИКА ВИВЧЕННЯ ФРАЗЕОЛОГІЇ НА УРОКАХ РІДНОЇ МОВИ У ПОЧАТКОВИХ КЛАСАХ	82
<i>БОЙКО Н. Г.</i>	ЕЛЕКТРОННЕ ЛИСТУВАННЯ ТА ЧАТ-УРОКИ ЯК ЗАСІБ АКТИВІЗАЦІЇ В УЧНІВ МОВЛЕННСВИХ УМІНЬ З АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ	85
<i>ДУБРОВА А. С., ГІС Н. С., ЛЕВИЦЬКА М. Є.</i>	НЕСТАНДАРТНІ УРОКИ З АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ	89
<i>ГАМЗА А. В., ЗАДЕРЕЙЧУК Ю. О.</i>	ФОРМУВАННЯ УВИРАЗНЕНОГО МОВЛЕННЯ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ У ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ ПРИКМЕТНИКА	93
<i>ПАВЕЛКІВ К. М., ШУЛЬГУН М. В.</i>	ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ НАВЧАННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ З ВИКОРИСТАННЯМ ЗОРОВОЇ НАОЧНОСТІ	96
<i>ЯСНОГУРСЬКА Л. М., ВАВУЛІЧ В. А.</i>	БАЧЕННЯ ШЛЯХІВ ВДОСКОНАЛЕННЯ УРОКУ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ ВЧИТЕЛЯМИ- ПРАКТИКАМИ У ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ	98
<i>РОМАНЮК С. К., ДЕМ'ЯНЮК І. В.</i>	ОСОБЛИВОСТІ ВИВЧЕННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ У ДОШКІЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ	104
<i>ДУБРОВА А. С., КУШНЕРЧУК І. О.</i>	СУТНІСТЬ КОМУНІКАТИВНОГО ПІДХОДУ У ВИВЧЕННІ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ	107
<i>ЯСНОГУРСЬКА Л. М., МАРКОВЕЦЬ О. В.</i>	ОСОБЛИВОСТІ ВИКЛАДАННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ В ПОЧАТКОВИХ КЛАСАХ	109
<i>ЛУК'ЯНИК Л. В., АВРАМИШИН К. В.</i>	МЕТОДИКА ЗБАГАЧЕННЯ МОВЛЕННЯ УЧНІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ	
	ЕТНОКУЛЬТУРОЗНАВЧОЮ ЛЕКСИКОЮ НА УРОКАХ ЧИТАННЯ	111
<i>ЯСНОГУРСЬКА Л. М., ПАСЕКА І. О.</i>	НЕСТАНДАРТНІ УРОКИ НА УРОКАХ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ	114
<i>ЛУК'ЯНИК Л. В., ФЕДОРЕНКО В. В.</i>	МЕТОДИКА ФОРМУВАННЯ НОРМАТИВНОЇ ДИКЦІЇ НА УРОКАХ ЧИТАННЯ	117
<i>ЯСНОГУРСЬКА Л. М., ГОДИНА А. В.</i>	ВИКОРИСТАННЯ КАЗКИ ПІД ЧАС НАВЧАННЯ ГРАМАТИКИ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ	119
<i>РОМАНЮК С. К., СТРИЛЕЦЬКА К. А.</i>	ВИКОРИСТАННЯ ІГРОВОГО МЕТОДУ НА УРОКАХ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ У ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ	127
<i>ЛУК'ЯНИК Л. В., МИСЬ К. Ю.</i>	ФОРМУВАННЯ КРЕАТИВНИХ УМІНЬ І НАВИЧОК МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ НА УРОКАХ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ПІД ЧАС ВИВЧЕННЯ ЧАСТИН МОВИ	130
<i>МОРОЗ Л. В., МОРОЗ Н. М.</i>	ПРО ПИТАННЯ МОВНОЇ ТА КОНЦЕПТУАЛЬНОЇ КАРТИНИ СВІТУ ЯК ВІДОБРАЖЕННЯ	

<i>СІРАНЧУК Н.М., СКОПА Н.М</i>	СВІДОМОСТІ НАЦІЇ ЗНАННЯ ПРО РОСЛИНИ ЯК КОМПОНЕНТ ЗМІСТУ КУРСУ «ПРИРОДОЗНАВСТВО»	132 135
<i>ІВАШКЕВИЧ Е.Е.</i>	PERSONAL RELIABILITY OF THE NARRATOR: TRADITIONAL AND NONTRADITIONAL NARRATIVE DISCOURSE	137
<i>МИХАЛЬЧУК Н.О., АНТЮХОВА Н.І.</i>	THE IDEA OF UNDERSTANDING IN THE PSYCHOLOGICAL PARADIGM OF PROVERBS AND SAYINGS	141
<i>Відомості про авторів</i>		146
<i>Зміст</i>		148

Наукове видання

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ФІЛОЛОГІЇ ТА МЕТОДИКИ ВИКЛАДАННЯ ГУМАНІТАРНИХ ДИСЦИПЛІН

Збірник наукових праць

Наукові записки Рівненського державного гуманітарного університету

Заснований у 2009 р.

Відповідальний редактор збірника Петрівський Я.Б.
Відповідальний за підготовку збірника до видання Мороз Л.В.
Технічний редактор Ковалюк В.В.
Комп'ютерна верстка Ковалюк В.В., Краля І.В, Ясногурська Л.М.

Підписано до друку 26.10.2017 р.
Формат 60x84 1/8. Папір офсетний № 1. Гарнітура Times New Roman. Друк різнографічний.
Ум. друк. арк. 24,02. Обл. вид. арк. 17,39 Замовлення № Наклад 120.

Адреса редакції: 33028 м. Рівне, вул. Пластова, 31
Рівненський державний гуманітарний університет.

Віддруковано в редакційно-видавничому відділі
Рівненського державного гуманітарного університету
33028 м. Рівне, вул. С.Бандери, 12, тел. 26-48-83

А – 43 Актуальні проблеми філології та методики викладання гуманітарних дисциплін: Збірник наукових праць. Наукові записки Рівненського державного гуманітарного університету. — Рівне: РДГУ, 2016. — 109с.

ISBN 966 — 7281 — 09 — 03.

Збірник наукових праць містить статті з актуальних проблем викладання іноземної мови, філології, теоретико-методологічних, культурологічних, літературознавчих, мовознавчих проблем спілкування.

Матеріали можуть бути корисними для науковців, працівників навчальних закладів, викладачів та студентів вищих педагогічних навчальних закладів.

УДК: 81'243
ББК 81.2